

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1998

Julkaistu Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 1998

N:o 671—677

SISÄLLYS

N:o		Sivu
671	Elatusturvalaki	1843
672	Elatusturva-asetus	1850
673	Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta	1853
674	Laki velkojen maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	1855
675	Laki korkolain 1 §:n muuttamisesta	1856
676	Laki ulosottolain 4 luvun 6 §:n 4 momentin kumoamisesta	1857
677	Laki tuloverolain 33 §:n muuttamisesta	1858

N:o 671

Elatusturvalaki

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Suomessa asuvan alle 18-vuotiaan lapsen elatuksen turvaamiseksi lapselle maksetaan elatustukea sekä ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin elatusavun perimiseksi ja vahvistamiseksi tai muuttamiseksi siten kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia sovellettaessa lapsen katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä on kotikuntalain (201/1994) mukainen kotikunta Suomessa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *elatusavulla* rahasuoritusta, jolla lapsen vanhemman on elatusvelvollisuutensa nojalla määrääjain osallistuttava lapsen elatuksesta aiheutuviin kustannuksiin ja jonka suorittamisvelvollisuus on vahvistettu lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975) tarkoitetulla sopimuksella tai tuomiolla taikka sellaisella vieraassa valtiossa annetulla päätöksellä, sopimuksella, virallisella asiakirjalla (*acte authentique*) tai muulla asiakirjalla, joka voitaisiin panna täytäntöön Suomessa tai siinä vieraassa valtiossa, jossa elatusvelvollisella on asuinpaikka;

HE 73/1996
StVM 8/1998
EV 49/1998

2) *elatusvelvollisella* lapsen vanhempaa, joka on 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjan mukaan velvollinen suorittamaan lapselle elatusapua;

3) *elatuksella* kunnan varoista lapsen elatusta varten 5 §:ssä säädetyn edellytyksin maksettavaa avustusta; sekä

4) *kunnan takautumissaatavalla* 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua kunnan maksamaan elatustukeen perustuvaa saatavaa elatusvelvolliselta.

3 §

Toimeenpano

Kunnassa hoitaa tämän lain mukaisia tehtäviä sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin (*toimielin*).

Toimielimelle kuuluvista tehtävistä huolehtii sen kunnan toimielin, missä lapsella on kotikunta.

4 §

Valtionosuus

Tämän lain nojalla kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/1992), jollei lailla toisin säädetä.

2 luku

Oikeus elatustukeen

5 §

Elatustuen maksamisen edellytykset

Elatustukea maksetaan lapselle, kun:

1) elatusvelvollinen on laiminlyönyt elatusavun suorittamisen;

2) isyyttä avioliiton ulkopuolella syntyneeseen lapseen nähden ei ole lainvoimaisesti vahvistettu;

3) elatusapua ei ole voitu vahvistaa samanaikaisesti isyyden vahvistamisen kanssa, kuitenkin enintään kuuden kuukauden ajan siitä, kun isyys on lainvoimaisesti vahvistettu, jollei kanna elatusavun vahvistamiseksi ole pantu vireille mainitun ajan kuluessa;

4) elatusvelvollisuus on ratkaistu täytän-

töönpanokelpoisella sopimuksella, päätöksellä tai tuomiolla, mutta elatusapua ei ole vahvistettu suoritettavaksi elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn vuoksi, taikka elatusavun määrä on mainitusta syystä vahvistettu 7 §:n mukaista elatustuen määrää pienemmäksi; tai

5) ottovanhempi on yksin ottanut lapsen ottolapsekseen eikä lapsi ole ottovanhemman puolison lapsi tai ottolapsi taikka sellaisen henkilön lapsi, jonka kanssa ottovanhempi elää avioliitonomaisissa olosuhteissa.

6 §

Elatustuen maksamisen esteet

Elatustukea ei kuitenkaan makseta, jos:

1) lapsi asuu elatusvelvollisen taikka 5 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitetun vanhempansa luona;

2) elatusvelvollinen taikka 5 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu vanhempi on kuollut; tai

3) lapsi kykenee itse elättämään itsensä.

Elatustukea ei makseta niiltä kokonaisilta kalenterikuukausilta, joina lapsi on kunnan kustannuksella hoidettavana laitos- tai perhehoidossa.

3 luku

Elatustuen määrä

7 §

Täysimääräinen elatustuki

Elatustuen määrä on yhdelle lapselle 637 markkaa kalenterikuukaudessa elatusvelvollisen osalta, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Elatustuen määrää korotetaan tai alennetaan elinkustannusten nousua tai laskua vastaavasti siten kuin laissa eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin (660/1966) säädetään.

8 §

Täysimääräistä pienempi elatustuki

Kun elatustukea maksetaan 5 §:n 4 kohdan perusteella, tuki maksetaan täysimääräisen elatustuen ja elatusavun määrän erotuksen suuruisena.

Kun elatustukea maksetaan elatusavun suorittamisen laiminlyönnin perusteella ja kun elatusavun määrä on täysimääräistä elatustukea alhaisempi muusta kuin 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettusta syystä, tuki maksetaan vain vahvistetun elatusavun suuruisena.

Kun elatustukea maksetaan elatusavun suorittamisen laiminlyönnin perusteella tuen myöntämiskuukaudelta tai sitä aikaisemmalta ajalta, elatustuen määrästä vähennetään lapselle vastaavalta ajalta osittain maksetut elatusavut. Elatustuen määrästä vähennetään myös lapselle sotilasavustuslain (781/1993) 13 §:n nojalla annettu sotilasavustus.

Siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana oikeus elatustukeen päättyy, tukea maksetaan vain oikeuden päättymispäivää ja sitä edeltäneitä kalenterikuukauden päiviä vastaava osa täysimääräisestä elatustuesta.

4 luku

Elatustuen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen

9 §

Elatustuen hakeminen ja myöntäminen

Elatustuki myönnetään hakemuksesta, jonka voi tehdä lapsen huoltaja, holhooja tai uskottu mies. Hakemuksen voi tehdä myös muu henkilö, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on, sekä 15 vuotta täyttänyt itsenäisesti asuva lapsi itse. Muun kuin huoltajan tekemän hakemuksen johdosta on kuultava huoltajaa.

Kun elatustukea haetaan elatusavun suorittamisen laiminlyönnin perusteella, toimielimen on viipymättä annettava hakemus tiedoksi elatusvelvolliselle ja varattava hänelle tilaisuus selityksen antamiseen määräajassa hakemuksen johdosta. Jos elatusvelvollisen olinpaikkaa ei ole voitu selvittää, toimielin voi myöntää elatustuen häntä kuulemattakin.

10 §

Elatustuen nostaja

Elatustuki maksetaan tuen hakijalle tai, jos lapsen etu sitä vaatii, muulle 9 §:n 1 momentissa tarkoitettulle ja toimielimen sopivaksi katsomalle henkilölle.

Jos toimielin katsoo lapsen edun vaativan, että elatustuki maksetaan muulle henkilölle kuin tuen aikaisemmalle nostajalle, toimielimen on ennen asian ratkaisemista varattava tälle tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

11 §

Elatustukipäätöksen tiedoksiantaminen

Elatustukea koskeva päätös on viipymättä annettava tiedoksi hakijalle ja elatusvelvolliselle sekä päätöksessä määrätulle ja aikaisemmalle tuen nostajalle siten kuin sosiaalihuoltolain 45 §:n 3 momentissa säädetään.

12 §

Elatustuen maksatuksen alkaminen ja päätyminen

Elatustuki myönnetään toistaiseksi sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty toimielimelle. Elatustuki voidaan erityisestä syystä myöntää myös taannehtivasti enintään kolmelta hakemuksen tekemistä lähinnä edeltäneeltä kuukaudelta. Tuki myönnetään kuitenkin vain sellaiselta kuukaudelta, jonka alkaessa 5 §:ssä säädettyt elatustuen maksamisen edellytykset ovat olleet olemassa.

Elatustukea maksetaan siihen päivään asti, jona lapsi täyttää 18 vuotta, jollei 14 §:ssä säädetystä muuta johdu.

13 §

Maksamisaika ja maksutapa

Elatustuki maksetaan kunkin kuukauden 10 päivään mennessä tuen nostajan ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen.

Elatustuen maksuajasta ja maksutavasta voidaan tilapäisesti poiketa, jos tilille maksaminen ei ole mahdollista tai jos poikkeamiseen muutoin on erityinen syy. Tällöin tuen nostaja menettää elatustukierän, jota hän ei ole nostanut kuuden kalenterikuukauden kuluessa sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana se on ollut nostettavissa, jollei toimielin erityisestä syystä toisin päättä.

Elatustuki maksetaan täysin markoin. Sen estämättä, mitä 7 ja 8 §:ssä säädetään, elatustukierää, jonka suuruus lasta ja elatusvel-

vollista kohti olisi pienempi kuin 30 markkaa, ei makseta.

14 §

Elatustuen tarkistaminen ja lakkauttaminen

Jos elatustuen maksamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia, toimielimen on tarkistettava, ovatko tuen maksamisen edellytykset edelleen olemassa ja tarvittaessa päätettävä tuen maksaminen lopetettavaksi tai määrättävä sen määrä uudelleen.

Elatustuen suorittamisen laiminlyöntiin perustuva elatustuen maksaminen voidaan lopettaa, jos on todennäköistä, että vastaisuudessa elatusvelvolliselta saadaan perityksi säännöllisesti vähintään kuukausittain erääntyvää elatusapua vastaava määrä.

Elatustuen maksaminen voidaan lopettaa myös, jos isyyttä lapseen nähden ei ole vahvistettu sen johdosta, että lapsen äiti on vastustanut isyyden selvittämistä tai vahvistamista, ja on ilmeistä, että lapsen oikeus riittävään elatukseen on turvattu ilman elatustuen maksamista.

5 luku

Elatustuen periminen

15 §

Oikeus elatusavun perimiseen

Elatustuen maksaminen ei vaikuta elatusvelvollisen velvollisuuteen suorittaa elatusapu täysimääräisenä. Kun elatustukea maksetaan elatusavun suorittamisen laiminlyönnin perusteella, oikeus elatusapuun siirtyy maksetun elatustuen määrää vastaavalta osalta toimielimelle. Lapsella on oikeus saada tämän takautumissaatavan ylittävä osa elatusavusta.

Sen jälkeen kun toimielin on päättänyt elatustuen maksamisesta elatusavun suorittamisen laiminlyönnin perusteella, toimielimellä on oikeus periä elatusvelvolliselta kaikki suorittamatta olevat elatusapuerät niille lapsen elatuksesta annetun lain 16 b §:n mukaisesti laskettuine viivästyskorkeineen. Toimielimen oikeus elatusavun perimiseen jatkuu niin kauan kuin perittävässä olevaa kunnan takautumissaatavaa on jäljellä tai,

jos kysymys on palkan ulosmittauksesta, kunnes ulosottolain (37/1895) 4 luvun 9 a §:n 1 momentissa tarkoitetut edellytykset ovat täyttyneet. Elatusvelvollinen, joka on saanut tiedon elatustuen myöntämisestä, voi sinä aikana, kun oikeus elatusavun perimiseen kuuluu toimielimelle, täyttää maksuvelvollisuutensa ainoastaan suorittamalla elatusapuerät toimielimelle.

Kun eri kuntien toimielimet ovat eri ajanjaksoilta maksaneet elatustukea, oikeus kaikkien suorittamatta olevien elatusapuerien perimiseen kuuluu sen kunnan toimielimelle, joka on viimeksi myöntänyt elatustukea.

16 §

Kunnan takautumissaatavan vanhentuminen

Kunnan takautumissaatava on perittävä elatusvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona elatus-tuki on maksettu. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, takautumissaatava saadaan periä sen panttina olevasta omaisuudesta.

Jos 1 momentissa mainitun ajan kuluessa elatusvelvollinen on asetettu konkurssiin, saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmittaus tai se on valvottu julkisessa haasteessa, sanotun ajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista tai konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saamiset on suoritettava.

17 §

Elatustuen periminen ulosottoihin

Jollei elatusvelvollinen toimielimen asettamassa kohtuullisessa määräajassa suorita ennen elatustuen hakemista erääntyneitä ja suorittamatta olevia elatusapueriä toimielimelle tai aseta hyväksyttävää vakuutta niiden suorittamisesta taikka ala riittävässä määrin suorittaa elatusapua vapaaehtoisesti, toimielimen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin elatusavun perimiseksi ulosottoihin. Toimenpiteisiin ei kuitenkaan tarvitse ryhtyä silloin, kun on ilmeistä, että perintä jäisi tuloksettomaksi.

18 §

Varojen jakaminen elatusavun saajan ja kunnan kesken

Varoista, jotka ovat kertyneet elatusvelvollisen vapaaehtoisina suorituksina tai ulosototoimin sinä aikana, jolloin elatusvelvolliselta on peritty elatusapua 15 §:n 2 momentin nojalla, suoritetaan ensin elatusavun saajalle elatusapu siltä osin kuin se ylittää maksetun elatustuen, sekä tälle elatusavulle kertynyt viivästyskorko. Loppuosa kertyneistä varoista käytetään kunnan takautumissaatavan korvaukseksi.

19 §

Kunnan takautumissaatavan korvaamista koskeva järjestys

Kultakin kalenterivuodelta olevan takautumissaatavan kokonaismäärää käsitellään yhtenä eränä elatusvelvollisen suorituksia kohdennettaessa. Jos kahdella tai useammalla kunnalla on takautumissaatavaa samalta vuodelta, kunkin kunnan saatavaa käsitellään yhtenä eränä.

Elatusvelvollisen myöhemmin suorittamat tai häneltä ulosototoimin perityt varat kohdennetaan vanhimmalta perittävässä olevalta kalenterivuodelta olevan takautumissaatavan korvaukseksi. Jos kahdella tai useammalla kunnalla on takautumissaatavaa samalta kalenterivuodelta, kertyneet varat jaetaan pääomien suhteessa. Jaossa voidaan jättää ottamatta huomioon takautumissaatava, jonka määrä on asetuksella säädettyä markkamäärää pienempi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettusta varojen kohdentamisesta ja jaosta kuntien kesken huolehtii elatustukea viimeksi myöntäneen kunnan toimielin. Toimielimellä on oikeus vähentää muille kunnille tilitettävistä määristä asetuksella säädettyä toimenpidepalkkio. Toimenpidepalkkiota vastaava määrä luetaan takautumissaatavan vähennykseksi.

20 §

Kunnan takautumissaatavan perimättä jättäminen

Kunnan takautumissaatavaa ei peritä siltä

osin kuin elatusavun suorittamatta jättäminen on johtunut elatusvelvollisen maksukyvyttömyydestä. Toimielin päättää takautumissaatavan perimättä jättämisestä elatusvelvollisen hakemuksesta tai omasta aloitteestaan.

6 luku

Elatustuen ja elatusavun takaisinperintä

21 §

Takaisinperinnän perusteet

Jos elatustukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena taikka jos tuen nostaja on vastaanottanut elatusapua suoraan elatusvelvolliselta samana aikana, jolta elatustukea on maksettu, aiheettomasti maksettu elatustuki peritään takaisin tuen nostajalta.

Mitä tässä luvussa säädetään aiheettomasti maksetusta elatustuesta, koskee myös sellaista elatusapua, jonka toimielin on aiheettomasti tilittänyt elatustuen nostajalle, vaikka se olisi kuulunut kunnan takautumissaatavan korvaukseksi. Aiheettomasti maksettua elatusapua vastaava määrä vähennetään takautumissaatavan määrästä.

22 §

Takaisinperinnän toteuttaminen

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata samalle lapselle myöhemmin maksettavista elatustukieristä, jos perittävä määrä on maksettu samalle nostajalle, jolle myös kuitattavat elatustukierät maksetaan.

Takaisinperintää koskeva toimielimen lainvoimainen päätös voidaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

23 §

Takaisinperinnästä luopuminen

Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osaksi, jos takaisinperintä on tuen nostajan olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta eikä aiheeton maksaminen ole johtunut nostajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Toimielin päättää takai-

sinperinnästä luopumisesta nostajan hakemuksesta tai omasta aloitteestaan.

7 luku

Erinäiset säännökset

24 §

Toimenpiteet elatusvelvollisuuden vahvistamiseksi

Jos lapsi on joutunut tai on vaarassa joutua elatuksen puutteeseen eikä vanhemman velvollisuutta suorittaa elatusapua ole vahvistettu tai jos vahvistettu elatusapu on lapsen elatukseen riittämätön, toimielimellä on oikeus ajaa lapsen puolesta kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi.

Jos lapselle maksetaan elatustukea, toimielimellä on oikeus ajaa kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi, vaikka lapsi ei ole joutunut tai ei ole vaarassa joutua elatuksen puutteeseen. Jos lapselle maksetaan elatustukea, toimielimellä on oikeus ajaa kannetta myös elatusavun alentamiseksi.

Toimielimen on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä varattava lapsen huoltajalle ja elatusvelvolliselle tilaisuus tulla kuulluksi.

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain 45 ja 46 §:ssä säädetään.

Toimielimen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu, jollei lääninoikeus toisin määrää.

Lääninoikeuden tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valittaa saa kuitenkin 21 §:n nojalla tehdystä päätöksestä.

26 §

Tietojenanto- ja ilmoitusvelvollisuus

Elatustuen nostajan sekä lapsen huoltajan

ja holhoojan on annettava toimielimille tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen elatusavun perimiseksi elatusvelvolliselta.

Elatustuen nostajan on välittömästi ilmoitettava toimielimelle elatustuen maksamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuneista muutoksista.

Elatusvelvollisen on toimielimen määräyksestä annettava sille selvitys olinpaikastaan, työpaikastaan, tuloistaan, varoistaan ja muista maksukykyensä vaikuttavista seikoista toimielimen asettamassa määräajassa.

27 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus elatusavun suorittamisen välttämiseksi tehdystä velallisen rikoksesta säädetään rikoslain 39 luvun 1—6 §:ssä.

Jos se, joka 26 §:n 1 tai 3 momentin nojalla on velvollinen antamaan toimielimelle tämän pyytämän tiedon tai selvityksen, jättää sen antamatta toimielimen asettamassa määräajassa, hänet on tuomittava, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *elatusurvarikkomuksesta* sakkoon.

28 §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Elatustukea ei saa ulosmitata.

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle henkilölle, on mitätön.

29 §

Poikkeaminen laista

Tämän lain säännöksistä voidaan poiketa Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

30 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

31 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tällä lailla kumotaan lapsen elatuksen turvaamisesta 28 päivänä tammikuuta 1977 annettu laki (122/1977) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa annettu muussa laissa taikka asetuksessa tai päätöksessä on viitattu 2 momentissa kumottuun lakiin, viittauksen katsotaan soveltuvin osin kohdistuvan tämän lain vastaavaan säännökseen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

32 §

Elatustuen maksamista koskevat siirtymäsäännökset

Toimielimen on hakemuksetta muutettava lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain nojalla myönnetty elatustuet tämän lain mukaisiksi elatustuiksi tämän lain voimaan tullessa. Elatustukea maksetaan 5 §:n 4 kohdassa säädettyin edellytyksin myös silloin, kun elatusapu on vahvistettu ennen tämän lain voimaantuloa lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain 8 §:ssä säädettyä elatustuen enimmäismäärää pienemmäksi.

Jos elatustukea maksetaan tämän lain voimaan tullessa lapselle, joka kykenee itse elättämään itsensä tai joka on kunnan kustantamassa laitostai perhehoidossa, elatustuen maksaminen jatkuu tämän lain voimaantulosta riippumatta sen mukaan kuin lain voimaan tullessa voimassa olevassa laissa säädetään. Tukea maksavalla toimielimellä on kuitenkin lain voimaantulon jälkeen oikeus harkita uudelleen tuen myöntämisen edellytykset.

33 §

Kunnan takautumissaatavan vanhentumista koskeva siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa makset-

tuun elatustukeen perustuvaa kunnan takautumissaatavaa käsitellään saamisoikeuden vanhentumisen ja kertyneiden suoritusten kohdentamisen kannalta lain voimaantulon jälkeen kunkin kunnan osalta yhtenä kokonaisuutena. Tämä saatava vanhentuu lopullisesti vuoden 2004 päättyessä. Myös se osa tästä saatavasta, joka ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan olisi vanhentunut ennen vuoden 2004 päättymistä, saadaan periä vuoden 2004 loppuun. Lisäksi tässä tarkoitettuun saatavaan sovelletaan, mitä 16 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

34 §

Varojen jakoa koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisten varojen jakamiseen, jotka ovat kertyneet ennen tämän lain voimaantuloa, mutta joita ei siihen mennessä ole jaettu elatusavun saajan ja kunnan kesken tai elatustukea maksaneiden kuntien kesken, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain voimaantulon jälkeen kunnan takautumissaatavan suoritukseksi kertyvät varat kohdennetaan ensi sijassa 33 §:ssä tarkoitettua saatavaa suoritukseksi, kunnes se on suoritettu tai sitä koskeva oikeus on vanhentunut. Suoritus, joka on kertynyt velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 4 §:n nojalla, on kuitenkin kohdennettava etuoikeutetulle elatusavulle ja etuoikeutetulle kunnan takautumissaatavalle.

Jaettaessa lain voimaantulon jälkeen kertyneitä varoja kuntien kesken 33 §:ssä tarkoitettujen saatavien suoritukseksi sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

35 §

Muut siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa lääninoikeuksissa vireillä oleviin lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain 21 §:n nojalla annettuja päätöksiä koskeviin valituksiin ja 27 §:ssä tarkoitettuihin hakemuksiin ja valituksiin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain 29 §:n nojalla annetut päätökset ovat voimassa mai-

nitun lain 31 §:n mukaisesti tämän lain tultua voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain 34 §:n nojalla annettujen passin myöntämiskieltoa

koskevien päätösten täytäntöönpano sekä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien passinmyöntämiskieltoa koskevien asioiden käsittely raukeavat tämän lain voimaan tullessa.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Anneli Taina*

N:o 672

Elatusturva-asetus

Annettu Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 1998

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä

säädetään 7 päivänä elokuuta 1998 annetun elatusturvalain (671/1998) 19 §:n 2 ja 3 momentin sekä 30 §:n nojalla:

1 §

Elatustuen hakeminen

Elatustukea haetaan kirjallisesti lapsen kotikunnan toimielimeltä. Hakemuksessa on esitettävä toimielimen määräämällä tavalla ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen asian ratkaisemista ja elatusavun perimistä varten.

Kun elatustukea haetaan sillä perusteella, että elatusvelvollinen on laiminlyönyt elatusavun suorittamisen, hakemukseen on liitettävä elatusturvalain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanokelpoinen asiakirja tai selvitys siitä, että asiakirja on ulosottoviranomaisen hallussa.

2 §

Ilmoitus elatusvelvolliselle

Kun elatusvelvolliselle annetaan tiedoksi päätös elatustuen myöntämisestä, hänelle on samalla ilmoitettava, että toimielimellä on elatusturvalain 15 §:n 1 momentin nojalla oikeus periä häneltä takaisin elatustukena maksettu määrä ja että tästä saatavasta käytetään nimitystä *kunnan takautumissaatava*.

3 §

Elatusturvarekisteri

Elatustukea myöntäneen toimielimen on

pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät elatustukiasian käsittelyvaiheet (*elatusturvarekisteri*). Siinä tulee olla tarpeelliset tiedot:

1) elatustuen myöntämisestä ja maksetun elatustuen määrästä;

2) aiheettomasti maksetun elatustuen ja elatusavun takaisinperintää koskevista päätöksistä sekä takaisin perityistä määristä;

3) aiheettomasti maksetun elatustuen ja elatusavun perimättä jättämistä koskevista päätöksistä sekä perimättä jätetyistä määristä;

4) maksamatta olevista elatusapueristä ja elatusavulle lasketusta viivästyskorosta;

5) perityistä elatusavun määristä;

6) perityn elatusavun käyttämisestä elatusavun suorituksiksi lapselle;

7) perityn elatusavun käyttämisestä kunnan takautumissaatavan korvaukseksi; sekä

8) kunnan takautumissaatavan perimättä jättämistä koskevista päätöksistä ja perimättä jätettyjen takautumissaatavien määristä.

4 §

Elatustukiasian siirtäminen

Elatustuen nostajan on ilmoitettava välittömästi lapsen kotikunnan muuttumisesta elatustukea maksavalle toimielimelle. Kun toimielin on saanut tiedon elatustukea saavan lapsen kotikunnan muuttumisesta, sen on siirrettävä elatustukiasia viipymättä lapsen uuden kotikunnan toimielimelle. Samalla sen on toimitettava mainitulle toimielimelle lapsen elatustukea koskevat hallussaan olevat asiakirjat sekä ote elatusturvarekisteristä.

Toimielimen, jolle elatustukiasia on siirtynyt, on ilman eri hakemusta myönnettävä elatustuki lapselle 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen siirtymisajankohtaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

5 §

Ilmoitukset ulosottoviranomaiselle

Elatustukea viimeksi myöntäneen toimielimen on ilmoitettava sille ulosottoviranomaiselle, jonka perittävänä elatusapu on:

1) vuoden viimeisenä päivänä perittävänä olleen elatusavun ja sille lasketun viivästyskoron määrä; ilmoitus on tehtävä vuosittain seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä;

2) kunnan takautumissaatavan määrä, joka

on päätetty jättää perimättä elatusvelvolliselta; ilmoitus on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun päätös takautumissaatavan perimättä jättämisestä on tehty;

3) ajankohta, josta lukien toimielin katsoo elatusavun lakanneen erääntymästä; ilmoitus on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun toimielin on saanut tiedon seikasta, jonka johdosta elatusavun erääntymisen voidaan katsoa lakaneen; sekä

4) ajankohta, josta lukien toimielimen oikeus elatusavun perimiseen on elatusturvain 15 §:n 2 momentin mukaan päättynyt; ilmoitus on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun toimielin on todennut perimisoikeutensa päättyneen.

Toimielimen, jolle elatustukiasia on siirtynyt, on ilmoitettava siirtymisestä sille ulosottoviranomaiselle, jonka perittävänä elatusapu on.

6 §

Kuntien välisessä varojen jaossa huomiotta jätettävä takautumissaatava

Kun varoja jaetaan kahden tai useamman kunnan takautumissaatavien korvaukseksi elatusturvain 19 §:n 2 momentin nojalla, jaossa voidaan jättää ottamatta huomioon takautumissaatava, jonka määrä on pienempi kuin 200 markkaa.

7 §

Varojen suorittaminen muille kunnille

Elatustukea viimeksi myöntäneen kunnan toimielimen on suoritettava muille kunnille niiden osuudet jaettavista varoista sekä tehtävä tilitys varojen jaosta kalenterivuositain seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Mitä 1 momentissa säädetään elatustukea viimeksi myöntäneen kunnan toimielimestä, sovelletaan vastaavasti lapsen entisen kotikunnan toimielimeen, kun elatustukiasia on kesken kalenterivuoden siirtynyt toisen kunnan hoidettavaksi.

8 §

Toimenpidepalkkio

Edellä 7 §:ssä tarkoitettulla toimielimellä on oikeus vähentää toimenpidepalkkiona

10 prosenttia muille kunnille tilitettävistä määristä, kunkin kunnan osalta kuitenkin vähintään 200 ja enintään 2 000 markkaa. Jos muulle kunnalle tilitettävä määrä on pienempi kuin 200 markkaa, tilitys voidaan jättää toimittamatta, jolloin toimenpidepalkio on tilitettävän määrän suuruinen.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

10 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä ensimmäisen kerran vuoden 2000 helmikuun loppuun mennessä. Tämän asetuksen voimaantullessa ulosottoteitse perittävinä olevien asioiden osalta toimielimen on ilmoitettava ulosottomiehelle ne tiedot, jotka ovat tarpeen ulosoton jatkamiseksi. Ilmoitus on tehtävä vuoden 1999 helmikuun loppuun mennessä.

Mitä 6 ja 8 §:ssä säädetään, ei sovelleta sellaisten varojen jakoon ja tilitykseen, jotka on elatusturvalain 34 §:n nojalla kohdennettava lain 33 §:ssä tarkoitetun saatavan suoritukseksi.

Ministeri *Terttu Huttu-Juntunen*

N:o 673

Laki**lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen elatuksesta 5 päivänä syyskuuta 1975 annetun lain (704/1975) 6 luvun
 otsikko, 13 §:n 3 momentti ja 16 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 16 a—16 c § seuraavasti:

6 luku

**Oikeudenkäyntimenettely ja
täytäntöönpano**

13 §

Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen oikeudesta ajaa elatusavun vahvistamista tai muuttamista koskevaa kannetta säädetään erikseen.

16 §

Tuomio, jolla on veloitettu suorittamaan elatusapua tai jolla elatusavun määrää on korotettu, voidaan, vaikka siihen haetaan muutosta, panna heti täytäntöön niin kuin se olisi saanut lainvoiman. Tuomiota, jolla on määrätty aikaisemmin vahvistettu velvollisuus suorittaa elatusapua lakkaamaan tai elatusavun määrää alennettavaksi, on heti noudatettava, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei tuomioistuimella toisin määrää.

16 a §

Jos elatusapua on erääntynyt yhdeltä tai useammalta kuluva vuotta edeltävältä kalenterivuodelta, kunkin kalenterivuoden aikana erääntyneen elatusavun kokonaismäärää käsitellään yhtenä eränä elatusvelvollisen suorituksia kohdennettaessa. Elatusvelvollisen myöhemmin suorittamat tai häneltä ulosottotoimin perityt varat kohdennetaan vanhimmalta perittävässä olevalta kalenterivuodelta olevan elatusavun ja sille kertyneen viivästyskoron suorituksiksi. Vastaavasti

menetellään, jos jää epäselväksi, miten elatusavun saaja on kohdentanut jo saamansa suoritukset. Jos aikaisempien kalenterivuosien aikana erääntynyt elatusapu ja sille kertynyt viivästyskorko on tullut kokonaisuudessaan suoritetuksi, kertyvät varat kohdennetaan kuluvan vuoden aikana erääntyneiden maksamatta olevien erien suorituksiksi aikajärjestyksessä ja tämän jälkeen kuluvan vuoden viivästyskorolle.

Suoritusten jakamisesta elatusapuun oikeutetun lapsen saatavan ja kunnan takautumissaatavan kesken silloin kun elatusavun lisäksi on perimättä lapselle maksettua elatus-tukea, säädetään elatusturvalaissa (671/1998).

16 b §

Viivästyskorko määrääjain suorittavalle elatusavulle lasketaan kalenterivuositain määrälle, joka saadaan laskemalla yhteen kunkin kuukauden viimeisenä päivänä suorittamatta olevat elatusavun määrät ja jakamalla summa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, joiden viimeisenä päivänä elatusapua on ollut suorittamatta. Viivästyskorko lasketaan näille kalenterikuukausille. Viivästyskorkoa laskettaessa otetaan huomioon vain täydet kalenterikuukaudet. Jos elatusapu suoritetaan sen kalenterikuukauden loppuun mennessä, jonka aikana se on erääntynyt maksettavaksi, kyseiseltä kuukaudelta ei lasketa viivästyskorkoa. Perittäessä elatusapua ulosottoteitse viivästyskoron laskee elatusturvalain 15 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin, jolle oikeus elatusavun perimiseen on siirtynyt, ja muussa tapauksessa ulosottomies. Viivästyskoron periminen edellyttää, että

asiassa esitetään selvitys, jonka perusteella viivästyskorko voidaan laskea. Elatusapu, joka oli suorittamatta viimeksi vanhentuneen vuoden lopussa, otetaan huomioon viivästyskorkoa laskettaessa, jos sen määrästä voidaan esittää luotettava selvitys. Muutoin määräajoin suoritettavan elatusavun viivästyskorosta samoin kuin kertamaksuna suoritettavan elatusavun viivästyskorosta on voimassa, mitä korkolaissa (633/1982) säädetään.

Jos elatusvelvollisella on suorittamatta sekä erääntynyttä elatusapua että sille kertynyttä viivästyskorkoa, elatusvelvollisen myöhemmin suorittamat tai häneltä ulosottoihin perityt varat kohdennetaan ensisijaisesti elatusavun suoritukseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettun viivästyskoron saa periä ulosottoihin, jos hakija sitä vaatii, vaikka korkoa ei olisi vahvistettu maksettavaksi.

16 c §

Määräajoin suoritettava elatusapu ja sille laskettava viivästyskorko on perittävä elatusvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona elatusapu on erääntynyt. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Kertamaksuna suoritettava elatusapu ja sille laskettava viivästyskorko on perittävä vastaavasti viiden vuoden kuluessa siitä, kun elatusapu on erääntynyt maksettavaksi ja viimeistään viidessä vuodessa siitä, kun elatusavun saaja on tullut täysi-ikäiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksamatta oleva elatusapu ja viivästyskorko saadaan periä sen panttina olevasta omaisuudesta.

Jos 1 momentissa mainitun ajan kuluessa elatusvelvollinen on asetettu konkurssiin, saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmit-

taus tai se on valvottu julkisessa haasteessa, sanotun ajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista tai konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saamiset on suoritettava.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa erääntyneeseen elatusapuun ja sitä koskevaan viivästyskorkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tällainen saatava kuitenkin vanhentuu lopullisesti vuoden 2004 päättyessä. Myös saatava, joka ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan olisi vanhentunut ennen vuoden 2004 päättymistä, saadaan periä vuoden 2004 loppuun. Lisäksi tässä tarkoitettuun saatavaan sovelletaan, mitä 16 c §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Lain voimaantulon jälkeen elatusavun suoritukseksi kertyvät varat on kohdennettava ensi sijassa ennen lain voimaantuloa erääntyneen elatusapusaatavan suoritukseksi, kunnes se on suoritettu tai sitä koskeva oikeus on vanhentunut. Suoritus, joka on kertynyt velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 4 §:n nojalla, on kuitenkin kohdennettava etuoikeutetulle elatusavulle. Kertyneitä suorituksia kohdennettaessa ennen lain voimaantuloa erääntynyttä elatusapua käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että suoritukset kohdennetaan tällaisen elatusavun kokonaismäärälle. Ennen lain voimaantuloa erääntyneestä saatavasta on kuitenkin ensin suoritettava elatusapusaatava, jolle on suoritettava viivästyskorkoa, sekä sille ennen lain voimaantuloa kertynyt viivästyskorko.

Oikeusministeriö antaa tarkempia ohjeita tämän lain soveltamisesta.

Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 674

Laki

velkojen maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan velkojen maksunsaantijärjestyksestä 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1578/1992) 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Elatusavun etuoikeus

Jos velallinen on tuomiolla velvoitettu tai sosiaalilautakunnan vahvistamalla sopimuksella sitoutunut määräajoin suorittamaan lapselleen elatusapua, suoritetaan konkurssin alkaessa eräännytynyt sekä konkurssin alkamisen ja konkurssituomion välisenä aikana eräännytynyt elatusapusaatava ja elatusturvalakiin (671/1998) perustuva kunnan takautumissaatava 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen. Ulosmittauksessa vastaava etuoikeus on ennen ulosmittauksen toimittamista eräänntyneeseen elatusapuun perustuvilla saatavilla. Kertyneen suorituksen jakamisesta elatusapuun oikeu-

tetun lapsen saatavan ja kunnan takautumissaatavan kesken on voimassa, mitä elatusturvalaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa eräänntyneeseen elatusapuun perustuviin saataviin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Lain voimaantulon jälkeen etuoikeutettuna pidetään elatusapua, joka on eräännytynyt maksettavaksi viimeisen vuoden aikana ennen lain voimaantuloa. Tällaisen saatavan etuoikeus päättyy vuoden 1999 loppuun mennessä.

Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 675

Laki

korkolain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1982 annetun korkolain (633/1982) 1 §:n 2 momentin 3
kohta, sellaisena kuin se on laissa 943/1983, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

lain (234/1929) nojalla, tai kunnan takautu-
missaatavaan, joka perustuu elatusturvalain
(671/1998) nojalla lapselle maksettua elatus-
tukeen; eikä

Tätä lakia ei sovelleta:

3) määräajoin maksettavaan elatusapuun,
joka on vahvistettu suoritettavaksi avioliitto-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 676

Laki

ulosottolain 4 luvun 6 §:n 4 momentin kumoamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain (37/1895) 4 luvun 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 709/1975.

Ennen 1 päivää tammikuuta 1996 erään-
tyneseen elatusapuun sovelletaan kuitenkin
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä. Sen jälkeen mutta ennen lain
voimaantuloa eräännytynyt elatusapu voidaan
ulosmitata palkasta vuoden 2004 loppuun.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 677

L a k i**tuloverolain 33 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 33 §:ään, sellaisena
kuin se on osaksi laissa 935/1993, uusi 3 momentti seuraavasti:

33 §

*Koron veronalaisuus*vahvistettu suoritettavaksi lapsen elatuksesta
annetun lain (704/1975) nojalla.Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Luonnollisen henkilön veronalaista tuloa ei
ole korko sellaisesta elatusavusta, joka on

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuo-
delta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 21 päivänä elokuuta 1998

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Jussi Järventaus*HE 128/1997
LaVM 4/1998
EV 83/1998

N:o 671—677, 2 arkkia

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA
OY EDITA AB, HELSINKI 1998